

VOJENSTVÍ DOMA A V CIZINĚ

Dodatek k soutěži rozepsané VÚV na rok 1929.

President republiky věnoval částku 5000 Kč pro soutěž, kterou rozepsal Vědecký ústav vojenský na řešení odborných vojenských otázek pro naši armádu důležitých. Ministerstvo národní obrany rozhodlo, aby z této částky byla utvořena cena vrchního velitele čs. branné moci, která bude přiznána nejlepší práci k soutěži zaslané. President republiky si vyžádal, aby tři nejlepší práce, vyšlé ze soutěže, byly mu předloženy k přečtení.

Vědecký ústav vojenský doufá, že se naše důstojnictvo vynasnaží, aby byla letošní soutěž kvalitativně na nejvyšší úrovni a že ony tři práce, které budou vrchnímu veliteli branné moci předloženy, budou vskutku představovati vrchol nynější vědecké práce v naší armádě.

Přehled hlavních vojenských revuí a vojenských časopisů různých států.

P. K.:

IV.

Italské vojenské časopisy.

I. Úvodem.

Podobně jako vše ostatní byly i italské vojenské časopisy po nastoupení Mussoliniho (9. IV. 1925) na křeslo ministra války podrobeny změnám a přizpůsobeny tak, aby odpovídaly fašistickému režimu panujícímu nyní v Itálii.

Do roku 1926 vycházely v Itálii tyto vojenské časopisy a revue:

Revue „Rassegna dell'Esercito Italiano“. Vycházela měsíčně a byla vydávána zvláštním redakčním sborem, v jehož čele stál aktivně sloužící generál. Co do obsahu byla rozdělena na tři části. První část tvořily články odborně vojenské (taktika spojených zbraní, taktika jednotlivých zbraní, články z vojenské historie, použití služeb atd.). V druhé části byly informační články o novinkách v armádách cizích. Třetí část byla bibliografická, v níž uveřejňovány recenze z knih a časopisů domácích a cizích, a to jak vojenských, tak i civilních.

Poslední číslo této revue vyšlo v prosinci r. 1925 a od ledna r. 1926 začala namísto ní vycházeti nová revue nazvaná „Esercito e Nazione — rivista per l'ufficiale italiano“. (V překladu: Armáda a národ — revue pro italského důstojníka.)

Revue „Cooperazione delle armi“ (Součinnost zbraní) vycházela měsíčně a byla vydávána velitelstvím centrálních (aplikačních) škol v Civitavecchia. Obsah revue je charakterisován již jejím názvem. Uspořádání článků bylo podobné jako u revue Rassegna dell'Esercito italiano.

Revue „Alere Fiammam“ — měsíční bulletin vydávaný válečnou školou v Turíně. Posláním této revue bylo informovati důstojníky, kteří nejsou na válečné škole, o studiu různých odborných otázek vojenských a udržovati tak duševní kontakt mezi nejvyšší odbornou školou vojenskou a ostatním důstojnictvem. Obsahovala ponejvíce články, které se zabývaly studiem určité otázky taktické v konkrétním příkladě.

Vydávání obou těchto posledně jmenovaných revuí bylo koncem roku 1926 zastaveno a místo nich začala vycházeti 1. lednem 1927 „Rivista Militare Italiana“ (Italská vojenská revue).

Rivista di Artiglieria e Genio. (Revue dělostřelectva a ženie) — měsíčník, vychází dosud.

Rivista Aeronautica — měsíčník, vychází dosud.

Universo — vydává voj. zeměpisný ústav — měsíčník, vychází dosud.

Časopisy.

Esercito e Marina (Armáda a námořnictvo) vycházel dvakrát týdně. Místo něho počal vycházeti dnem 21. dubna 1926 „Le forze armate“ (Ozbrojené síly).

Nyní tedy vycházejí v Itálii tyto vojenské revue a časopisy:

Rivista Militare Italiana — měsíčník, vydávaný péčí hlavního štábu v Římě. Předplatné pro cizinu 65 lir. Jednotlivá čísla pro cizinu 7 lir.

Esercito e Nazione — rivista per l'ufficiale italiano — měsíčník. Vydává „Direzione della Rivista, „Esercito e Nazione“ presso il Ministero della guerra (Ufficio Stampa, Roma). (V překladu: Redakce revue „Armáda a národ“ u ministerstva války (tisková kancelář) v Římě.) Předplatné pro cizinu 60 lir, jednotlivá čísla pro cizinu 12 lir.

Rivista di Artiglieria e Genio — měsíčník. Vydává „Direzione della Rivista d'Artiglieria e Genio“ Roma. (Redakce revue dělostřelectva a ženie v Římě.) Předplatné pro cizinu 75 lir, jednotlivá čísla pro cizinu 12 lir.

Universo — měsíčník. Vydává vojenský zeměpisný ústav ve Florencii. Předplatné pro cizinu 80 lir, jednotlivé číslo 8 lir.

Rivista aeronautica — měsíčník. Vydává Direzione della Rivista aeronautica Roma. Předplatné pro cizinu 200 lir, jednotlivé číslo 25 lir.

Časopisy.

Le forze armate — vychází dvakrát týdně. Vydává Direzione delle Forze Armate — Roma. Předplatné pro cizinu 50 lir.

II. Program a obsah jednotlivých revuí:

„Rivista Militare Italiana.“ Důvody, které vedly hlavní štáb italský k založení této revue a cíle, které tato revue sleduje, vyjdou nejlépe najevo, uvedeme-li zde úvod, který k prvnímu číslu napsal náčelník hl. štábu italského maršál Badoglio. Tento úvod je též po jiné stránce zajímavý. Ukazuje totiž, jak se dívá na poslání podobné revue náčelník hl. štábu jedné z největších dnešních armád, osobnost k tomu zajisté nad jiné povolaná. Proto uvádíme úvod tento v celém rozsahu:

„Čtenářům italské vojenské revue!

Rivista Militare Italiana zrodila se spíše z fuse než ze zrušení dvou dosavadních revuí (Cooperazione delle armi a Allere flammam). Důvodem pro založení této revue byla jedna základní potřeba nové kulturní přípravy, t. j. shromáždit příliš roztržštěné práce všech, kteří studují věci vojenské, v menší počet publikací periodických, tak aby práce tyto mohly býti lehčeji usměrněny s jednotností základních kritérií k cíli našich snah.

Světová válka zanechala nám bohaté dědictví zkušeností a početný a cenný materiál studijní, který musí býti analysován nejenom proto, aby v něm byly nalezeny základní poučky plynoucí z událostí, na které se vztahuje, nýbrž a hlavně aby v něm byla vyhledána přesným a opatrným studiem velká část prvků pro opětné vypracování a stanovení nové doktriny.

Ríkám velká část prvků, ne všechny, poněvadž doktrína, která se tvoří, i když má správný zřetel na poučení minulosti, musí se hlavně přizpůsobiti skutečnostem přítomnosti a předvídatelným potřebám a možnostem budoucnosti.

Z toho, co jsem řekl, vychází na jevo, jaký souhrn pilné a trpělivé práce očekává ty, kteří mají upravit a kodifikovati naši doktrínu a viděti z toho též,

jakým významným příspěvkem pro tuto práci může býti vojenské písemnictví, je-li vedeno s plným vědomím cíle, kterého má býti dosaženo, a s tou jednotností všech snah, bez které by jednotnost doktriny, místo aby se stávala skutečností, zůstávala stále na poli koncepcí a přání.

Hlavní štáb však tím, že převzal řízení ve vydávání této revue, nezamýšlí zavést nějaký časopis oficiální, nebo časopis, který by se měl držet při své činnosti na poli určitých, omezených mínění, nýbrž jsa si vědom, jaký užitek mohou mít jeho studie za svobodné spolupráce všech, kteří zabývají se našimi vojenskými problémy, chce jen přestat na povzbuzování a usměrňování této spolupráce, zvláště pokud se týká látky (předmětu) a metody k formování, které by zaručovaly největší užitek.

To znamená tedy svobodnou diskusi a pohostinnost pro všechny, kteří chtějí vyložit své zdravé idey a vyslovit své přesvědčení, ale ne pro ty, kteří by chtěli z Rivisty učiniti rejdiště neužitečných výkladů a polemik. A to proto, že válka, umění a věda zároveň, je zjev, který musí býti připravován s vážností, přemýšlením a takovou metodou, která by pracovala sice se zdravou fantasií a iniciativou, avšak v mezích skutečnosti a ne v nadpozemském království abstraktní a utopistické originality.

Naznačil jsem doposud, jak Riv. Mil. It. může a musí přispívat při přípravě naší doktriny. Nestačí však, aby doktrína byla zpracována a stanovena a aby dosáhla určité formy v služebních předpisech a instrukcích. Je také nutno, aby se rozšířila a hlavně aby vnikla do paměti a zvláště do ducha všech těch, kteří mají připravovati naše generace k vítězství v čas potřeby.

To jest úkol, který musí býti především prováděn školou a plukem; ale aby se práce těchto dvou činitelů dala s přesvědčením a úspěchem, je nutno, aby látka obsažená v předpisech a instrukcích, měla svou vlastní literaturu, která by vysvětlovala a objasňovala důvody, příčiny a pojetí jednotlivých předpisových ustanovení, která by tuto látku užívala a učinila snadno přístupnou a zajímavou, to jest, aby ji přenesla tak říkajíc z pole všeobecnosti na pole konkrétních a praktických případů a příkladů.

Vojenské revue — a Riv. Mil. It. svým charakterem zvláště — musí vykonávat tedy také tuto úlohu.

Ale to ještě nestačí.

Mezi poučeními rázu všeobecného, které nám dala světová válka, jsou dvě, která zasluhují naší zvláštní pozornosti a naší horlivé péče. Jsou to:

1. potřeba vždy živějšího a širšího styku mezi vyzbrojenými silami a živými prameny energie v zemi,

2. potřeba zajistiti již v míru kulturní a mravní dohodou koordinované použití všech složek branných sil národa.

Riv. Mil. Italiana, která přes to, že je vydávána péčí hl. štábu, chce býti svobodným závodističem všech sil schopných společně působiti k vývoji a k harmonii všech válečných pramenů země, musí tedy rozvinouti svou činnost také po této stránce.

Doufám, že se tato revue setká nejen s velkou přízní důstojníků armády a ostatních ozbrojených sil státu, ale také těch, kteří, ačkoli rozvíjejí svou činnost převážně v životě civilním, sledují se zájmem i studia vojenská.

Nová revue musí prováděti nejen určitý program v nynější době ostatně velmi komplikovaný a daleko těžší než v minulosti, ale svým titulem má pokračovati v tradici započaté r. 1856 bratřími Carlo a Luigi Mezzacapo.

Abyste mohla dodržeti svůj program a pokračovati důstojně v staré tradici, potřebuje široké spolupráce a pomoci všech, kteří mají zájem na našich odborně-kulturních problémech a vědomí vlastní povinnosti.

Maršál Italie
Pietro Badoglio."

Obsah této revue je rozdělen na dvě části.

První část obsahuje původní články italských důstojníků. V ní jsou studovány různé vojenské problémy jaksi rázu vyššího, tedy hlavně otázky ze strategie, voj. historie, taktiky spojených zbraní, akce vyšších jednotek, voj. geografie, technická příprava státu pro válku a p. (Příklady: Vývoj francouzské vojenské myšlenky a koncepce strategických plánů od 1870 do 1914. — Kryt v svém vývoji historickém a v své nejnovější formě. — Daleký průzkum v terénu rovinatém a pahorkatém. — Použití vyšších jednotek v armádě německé a rakouské podle oficiálních publikací. — Praktické problémy spolupráce pěchoty s dělostřelectvem. — Hranice v Jurských Alpách. — Vojenské úvahy o elektrisaci železnic. — Mechanický pohon a válka atd.). Taktika jednotlivých zbraní a malých jednotek (pokud to nesouvisí se studovanou otázkou) není mimo nepatrné výjimky v této revui studována.

V druhé části jsou recenze. Tato část je rozdělena na tři státi:

1. Recenze cizích a domácích vojenských knih a předpisů.
2. Recenze cizích vojenských revuí a časopisů.
3. Obsah (tituly článků) ostatních italských a cizích vojenských revuí.

Zde možno poznamenati, že recenze cizích vojenských knih a časopisů jsou poměrně velmi obsáhlé.

Konečně v každém čísle je nápadné upozornění, že články uveřejněné v této revui obsahují osobní názory autorů a že může býti o nich diskutováno.

Esercito e Nazione. Program této revue byl ve zvláštním prospektu takto naznačen:

„Revue Esercito e Nazione“ má v úmyslu přispívati vždy více k intimnímu splynutí a porozumívání mezi důstojníky aktivními a záložními, vedouc všechny k jednotnému chápání technických a organických potřeb vojenských institucí.

Aby dosáhla tohoto účelu, bude publikovati články odborně technické, v nichž budou vyloženy snadnou a srozumitelnou formou různé otázky taktické, které zajímají různé zbraně. Bude zvláště pojednávat o použití nových zbraní a nových prostředků, bude informovati čtenáře o všech důležitých novinkách, které by byly provedeny v taktických předpisech, bude obsahovati též jednoduché náměty s charakterem aplikativním a jejich řešení; a aby vzbudila zájem čtenářů, bude rozpisovati též soutěže s prémiei na práce obsahu taktického a z jiných otázek vojenských.

Ale aby bylo zajištěno potřebné spojení kultury profesionální s kulturou všeobecnou, která taktéž je nezbytná pro mladé důstojníky, bude revue obsahovati též články obsahu historického, informační články o nejdůležitějších denních otázkách, zvláště o otázkách hospodářských, které tolik zajímají právě naši dobu a reprezentují jeden ze základů pokroku a síly národa.

Následovati budou komentáře a vysvětlení zákonů, předpisů a nařízení, týkajících se organizace armády; rubrika pro události měsíce bude zaznamenávati nejdůležitější události v Itálii a v zahraničí za poslední měsíc. Další rubrika bude korespondence se čtenáři (informace o otázkách vojenských, které jednotlivé čtenáře zajímají, což bude na prospěch hlavně záložních důstojníků), dále bibliografie, vojenské zprávy z ciziny atd.

Revue bude mimo to bohatě vypravena potřebnými fotografiemi, náčrtý, plány atd.

Jak již z tohoto prospektu vidět, obrací se revue tato především k mladším aktivním a k záložním důstojníkům.

Co do obsahu zabývá se právě proto v své taktické části elementárními otázkami použití jednotlivých zbraní v malých jednotkách (od družstva až obyčejně do oddílu). V tomto rozsahu pojednává též i součinnosti zbraní. Použití těchto jednotek studuje vždy v určitém konkrétním případě řešením námětu. Řešení námětu jest obyčejně doprovázeno mapou, potřebnými náčrtý, fotogra-

fiemi příslušného terénu a konečně i panoramatickými obrázky ilustrujícími názorně řešení té oné situace.

Náměty pak jsou obvykle založeny tak, že se pokračuje v téže situaci pokračuje řešením námětu pro nižší jednotku k řešení námětu pro jednotku vyšší. (Příklady: Hlídky pěchoty v činnosti jako předvojová hlídka; v téže situaci: Použití pěší rot jako předvojového houfce; v téže situaci: Použití pěšího družstva atd. Další příklady: Jak provádí průzkum četa jezdecká v pásmu obydleném. Rozkaz velitele praporu pro útok. Použití horské baterie jako doprovodného dělostřelectva atd.).

Vedle takovýchto taktických otázek řešených, jak již řečeno, v konkrétních námětech, pojednává tato revue v své odborné vojenské části o různých technických otázkách. (Příklady: Příprava palby za pomoci topografické mapy, postavení lávky pro pěchotu, rekognoskování cesty, tanky proti drátěným překážkám, stavba visuté lanovky lehkého typu atd.) I tyto otázky jsou řešeny většinou na konkrétních případech (ne tedy ve všeobecných pojednáních). Konečně je v této studována na konkrétních příkladech i taktika služeb (zásobování municí, služby zdravotnické, transportní atd.). Má tedy zde důstojník nejen studovati vlastní zbraň, nýbrž informovati se názorně též o činnosti a o způsobu použití ostatních zbraní a prostředků.

Kromě těchto otázek, které se, jak vidět, zabývají, všeobecně říkajíc, použitím jednotlivých zbraní, zásobováním armády a technikou válečného materiálu a jeho upotřebením, je pojednáváno v původních článcích této revue ještě o jiných otázkách, které mají význam pro všeobecné i odborné vzdělání důstojníků, jako organizace armády, všeobecný a vojenský dějepis, statistika, nár. hospodářství, politické otázky, kolonie, zeměpis a topografie, umění a válka, tělesná výchova, výklad vojenských zákonů a předpisů atd. (Příklady: Zákon o nové organizaci armády, Výročí risorgimenta — milice v roce 1848, Pět rozpočtů italských, Italská práce v Albanii, Národní hospodářství a potrava vojína, Carta del lavoro, Naše kolonie, Linie piavská v uměleckém vyjádření malíře Lombardiho, Kartografie až do XVII. století, Vyučování zeměpisu na školách vojenských, Hry ve vojsku jako doplněk tělesné výchovy, Ternární divise [triplukovní divise] atd.)

Vedle části původní má pak tato revue ještě tyto stále rubriky:

Z jednoho měsíce do druhého. Nejdůležitější politické a politicko-vojenské události doma i v zahraničí za poslední měsíc.

Různé: Aktuální otázky vojenské, politické, hospodářské, technické výnosy atd.

Vojenské zprávy ze zahraničí.

Sportovní kronika.

Korespondence se čtenáři.

Záznamy knihovníka obsahují: I. Recenze knih. II. Obsah domácích a cizích vojenských revuí. III. Obsah vojenských věstníků. IV. Seznam knih a časopisů v centrální vojenské knihovně (při ministerstvu války).

Celkem možno říci, že touto revuí byla dosti šťastně řešena myšlenka, jak poskytnouti důstojnictvu příležitost k dalšímu vzdělání odbornému i všeobecnému, a to způsobem snadno přístupným, možno říci i zábavným. Informace o veřejném životě domácím i zahraničním činí pak tuto revuí ještě zajímavější.

Vedle tohoto účelu sleduje však tato revue i jiný cíl, nikde nepsaný sice, avšak na první pohled patrný jak z obsahu, tak i z vnější úpravy. Tímto cílem je fašisticko-nacionální výchova, směřující k tomu, aby důstojnický sbor chápal a přijal za své všechny snahy nynějšího vládnoucího režimu na poli politiky vnitřní, zahraniční a hospodářské a aby v těchto snahách byl spolehlivou oporou.

Rivista di Artigliera e Genio. Tato revue má již svou dávnou tradici. (Letos vychází 68. ročník.) Obsah (původní články) je věnován otázkám dělo-

střeleckým a ženijním, a to po stránce taktické i technické. (Příklady: Použití horského děl, oddilu přiděleného alpské jednotce, Nová metoda v měření počáteční rychlosti, Úvahy o trupách a pracích žen ve válce, O krytech v protiletadlové obraně, Visuté lanové dráhy vojenské atd.).

Vedle původních článků má revue tyto další části:

Dopisy redaktorovi.

Zprávy (většinou zprávy o cizích armádách).

Recenze knih a obsah revuí domácích i cizích.

Rivista aeronautica, vychází od r. 1925. V původní části obsahuje články o taktickém použití letectva jakož i články technické. (Příklady: Letectvo arm. sboru a divise v ofenzivě a defensivě, Letecké pozorování pro dělostřelectvo, Vzduchové proudy nad jižní Afrikou atd.)

Další části obsahu této revue jsou:

Aeronautika vojenská: Obsahuje pojednávání o různých taktických a technických leteckých problémech domácích i cizích.

Aerotechnika: Obsahuje informace o technických (hlavně novinky v konstrukci) otázkách letectva.

Letectvo civilní: Obsahuje informace o rozvoji domácího i cizího civilního letectva.

Obsahy ostatních časopisů a revuí leteckých domácích i cizích.

Bibliografie: Obsahuje recenze knih domácích i cizích, pojednávajících hlavně o leteckých (avšak i jiných) otázkách.

Universo — uveřejňuje práce zeměpisné, topografické, zabývá se kartografií italskou i cizí, astronomií atd.

Kromě těchto vojenských revuí vychází v Itálii ještě odborná lékařská vojenská revue, nazvaná „Giornale di Medicina Militaire“.

Konečně vojenskými otázkami, hlavně organizačně-vojenskými a historicko-vojenskými, zabývají se pravidelně i tyto dvě nevojenské revue (politická a finanční): *Rassegna Italiana* a *Echi e Commenti*.

III. Časopisy:

Le forze armate. Tento časopis byl zřejmě vynucen fašistickým režimem a nahradil, jak již řečeno, dřívější *Esercito e Marina*. První číslo vyšlo 21. dubna 1926 v den oslav římského jubilea a přineslo autograf poselství Mussoliniho, kterým stanoven program nového časopisu.

Mussolini napsal toto poselství na admirálské lodi „Cavour“, na které podnikal svou demonstrační a propagační cestu do italských kolonií. Že všechny tyto okolnosti voleny úmyslně, není potřeba ani připomínati. Řečené poselství Mussoliniho v překladu zní:

„Z paluby lodi „Cavour“ dne 16. dubna 1926.

V názvu tohoto časopisu jest jasně naznačen program. „Ozbrojené síly“ státu, určené pro vojenskou přípravu a válku jsou dnes čtyři: armáda, námořnictvo, letectvo a fašistická milice; je to značné množství lidí a prostředků, spojených nezlomnou morální jednotou duševní. Časopis, který vychází po prvé v jubilejním výročí Říma, má právě za úkol, učiniti tuto morální jednotu všech, kteří nosí zbraň na ochranu vlasti a krále, vždy silnější a účinnější.

Vedle tohoto účelu, který zůstane základním, bude tento časopis pro všechny ozbrojené síly zrcadlem jejich činnosti, prostředkem k vzájemnému seznámení a místem pro projednávání všech otázek, které zajímají je i veřejné mínění.

Doba je neobyčejně příznivá pro naše obrození vojenské. Pro nás vojiny a pro všechny Italy, jména tohoto hodné, Vittorio Veneto není cílem, nýbrž východem k dalším metám.

Podpis: Mussolini.“

Svým obsahem je tento časopis tedy informační, vzdělávací i výchovný a stavovský.

V své informační části přináší zprávy o různých časových vojenských, politických, hospodářských, koloniálních a dynastických otázkách a o událostech domácích i zahraničních. (Příklady: Srpnové manévry 1928, Slavnost 67. p. pluku, Antagonismus italsko-jugoslávský podle France Militaire, Syrie a petrolej, Cesta korunního prince do Afriky, Padák „Salvator“ v letectví, Akce proti vzbouřencům v Kyrenaice atd.)

Vzdělávací část obsahuje jednak původní odborné články vojenské (taktické a technické, voj. historické atd.), týkající se jednotlivých a spojených zbraní, jednak, a to většinou, jsou to diskuse o různých časových otázkách organizačních, taktických, o předpisech připravených k vydání nebo vydaných atd. (Příklady: Jak se založí, studuje taktická úloha a jak se o ní diskutuje. O obraně proti leteckým útokům, O složení pěšího družstva (diskuse), Nový taktický kodex, Lesy a naše východní hranice, Bitva na Piavě atd.)

Výchovná část slouží opět k propagování a popularisování fašismu a velmocenské myšlenky italské mezi důstojnictvem a zároveň k utužení styků mezi důstojníky jednotlivých zbraní a důstojníky fašistické milice. Proto věnována značná část obsahu různým manifestacím fašistického režimu a organizačním a výcvikovým otázkám fašistické milice. Odtud také Mussolinim nařízený název „Forze armate“ (Ozbrojené síly) proti dřívějšímu Armáda a námořnictvo. Toto je také hlavní účel, jak z toho, co výše řečeno, vidět, proč tento časopis začal vycházet. (Příklady: Oslava 5. výročí fašistického pochodu na Řím — Mussolini národu ve zbraní — Cesta min. předsedy do kolonií a námořní vývoj Itálie — Povolání dělníků do služby k fašistické milici — Účast fašistické milice při bojích v koloniích — Součinnost námořnictva s pozemními silami ve válce atd.)

Konečně v třetí své části se zabývá tento časopis otázkami stavovskými (povýšení, vyznamenání, pensionování, náležitosti), cituje věstníky, nařízení, instrukce atd.).

Informační články jsou obvykle doprovázeny hojnými ilustracemi.

Jiný vojenský časopis mimo tento v Itálii nevychází.

Letectvu vojenskému i civilnímu věnují se tyto časopisy: **Aviazione** (týdeník) vychází v Římě, **Rassegna Marittima Aeronautica illustrata** (měsíčník) vychází v Římě, **Aeronautica** (měsíčník) vychází v Miláně, **Notiziario tecnico di Aeronautica** (měsíčník) vychází v Římě. Všechny tyto časopisy mají redakce civilní.

Celkem možno říci, že italské voj. časopisy jsou na značné výši, avšak pod kontrolou centrálních voj. úřadů a jsou orientovány v duchu vládnoucího fašistického režimu.

—ar—:

Nový rakouský služební řád.

Na podzim vydalo rak. spolkové ministerstvo vojenství nový služební řád jako náhradu za bývalý „Služební řád pro c. a k. vojsko, I. díl“. Úřední název zní: Všeobecný služební řád pro spolkové vojsko (Allgemeine Dienstvorschrift für das Bundesheer). Úkolem tohoto článku je srovnat starý služební řád s novým a vytknouti důležitější rozdíly.

Nový předpis zachoval celkem staré rozdělení, jen kapitoly XIII. (kázeňský řád), XIV. (vojenská soudní pravomoc) a XV. (válečné články) byly vynechány, a to vzhledem k základní přeměně voj. trestního práva. Dále byly vynechány přílohy: zařazení do stavovských skupin, směrnice pro uvazování vojáků a výhody voj. osob při jejich pozůstalostním řízení.

Nápadné je nové číslování odstavců; dříve totiž byly odstavce číslovány běžně od počátku do konce knihy, nyní jsou v každé kapitole číslovány odstavce samostatně.

Místo armádního rozkazu vsunuta předmluva spolkového ministra vojenských věcí.

Poznámky se liší od bývalých tím, že nyní jsou tu nové názvy, odpovídající nynější organizaci ve smyslu smlouvy St. Germainské.

Výraz „Bewaffnete Macht“ je nahrazen slovem „Heereswesen“. Slovem „Heereskörper“ má se rozuměti vyšší velitelství, brigádní velitelství atd.

V pořadí druhů zbraní je dělostřelectvo před jezdecktvem, automobilní vojsko a vozatajstvo je vřaděno mezi „zbraně“. Celkově se čítají mezi zbraně: pěchota, dělostřelectvo, jezdecktvo, ženijní vojsko, telegrafní vojsko, automobilní vojsko a vozatajstvo.

Prísaha je zavedena podle branného zákona z roku 1920 bez náboženského rázu, přísahá se na ústavu a žádá se poslušnost. Pojmy dobrovolně zemřítí a poslušnost (Gehorsam) nejsou zavedeny.

I. kapitola: „Povinnosti a chování vojína všeobecně“. Stylistice je podobná stylistice v býv. předpisu, obsahově je málo změn. Dřívější §§ 2, 3 a 4 jsou shrnuty v § 2 „Životopráva a chování vojína“. Nový § 3 posl. odst. zdůrazňuje duševní spojitost spolkové armády se starou armádou.

Bývalý § 6 „Chování před nepřítelem“ má nový název „§ 4. Chování při použití vojska, hlavně při obraně hranic“. Výrazy „nepřítel“, „válka“, „boj“ a p. jsou vhodně zatlačeny do pozadí, aniž tím trpí duch ustanovení. Připomíná se ochrana praporů, korouhvi, vlajky a čestných polnic.

Poněvadž trest smrti v Rakousku není zaveden, nařízení o školení je vynecháno. Je tu ustanovení, že vojáci-zajatci nemohou dáti čestné slovo, že neutečou.

Starý § 7 „Účast ve spolicích“ byl v novém předpise úplně vynechán, protože politická činnost členů armády je zákonem povolena.

II. kapitola obsahuje s malou přeměnou staré části. Pojem „nadřízení“ a „podřízení“ je daleko prostěji a stručněji popsán, poněvadž spolkové vojsko proti dřívějšímu má daleko méně „osobních kategorií“. Poměr ministra války k armádě jasně stanoví věta, podle které je on představeným každého vojáka. Inspektor armády je tehdy představeným, když pověřen ministerstvem, vstoupí do služebního styku s útvarem.

Část pojednávající o služebním pořádku (§ 7) je místy jasnější než dřívější. Odstavec 6. je nový a obsahuje závazek vojska k mlčenlivosti, hlavně pokud jde o věci důvěrného rázu.

Ve výjimečných případech může tento závazek zrušiti jen ministerstvo.

III. kapitola: „Chování podřízených (nižších)“. Dřívější § 12, jednající o trestech, je vynechán, poněvadž tato ustanovení jsou zvláště vydána.

Žádosti většího počtu osob na společnou věc se vztahující může podle nového předpisu každý sám osobně přednésti. Prosby a stížnosti se mohly dříve předkládat až k veliteli pluku, nyní mohou býti předkládány až k ministerstvu. Do lhůty předkládané stížnosti jsou zahrnuty neděle, svátky a odpočinkové dny.

Formální postup stížnosti je mnohem určitěji stanoven než v starém předpise. Stěžovatel má právo obrátiti se k soudu.

Pokud jde o styk s představeným, platí dřívější ustanovení. Oslovování (výsost, jasnost atd.) vynecháno, rovněž „poslušně“ se nepoužívá.

IV. kapitola: „Chování představeného (vyššího)“. Tato kapitola se nepatrně změnila a obsahuje tytéž odstavce jako starý předpis.

Zajímavé je, že představený musí i poddůstojníky oslovovati „pane“. Podle části „Šetření vojnů a udržování majetku“ jsou i vojíní povinni nahraditi škody vzniklé státu, pokud se zjistí jejich vina.

Odstavec „Vydávání rozkazů“ byl značně rozšířen na základě válečných zkušeností. Do tohoto odstavce byla vsunuta ustanovení býv. § 11, že podřízení mají právo v důležitých případech si vyžádati i písemný rozkaz. Každé velitelství, počínaje rotou, je povinno vydávat denní rozkaz postupně číslovaný. Pro zastupování ve velení platí bývalá ustanovení. Jako zástupce náč. štábu smí být určen jen důstojník vyšších služeb (gen. štábu).

V. kapitola: „Kasárni a ubytovací řád.“ Kasární řád zůstal v hlavních rysech týž. Je doplněn nařízením o pravomoci velitele kasáren, na př. udržování budovy, úprava tabulek orientačních, povolení k lepení plakátů, zavírání brány a p. Vzhledem k dlouhé služební době musí jenom svobodné mužstvo bydlet v kasárnách. Ženatým je dovoleno spát mimo kasárny, avšak toto povolení může jim být kdykoliv odňato.

O dochvilném příchodu těch, kteří bydlí mimo kasárny, obsahuje předpis několik ustanovení. Všichni vojíní musí být policejně hlášeni.

Odstavec „pořádek ve světnicích“ našel střední cestu mezi přesným předpisem a pohodlím jednotlivců. Ustanovení jsou podobná dřívějším, tu a tam jsou patrná ulehčení a platí pro všechny druhy zbraní stejně.

„Marodenzimmer“ se nyní nazývá „Krankenabteilung“, v malých kasárnách „Krankenzimmer“.

VI. kapitola: „Služba všeobecná.“ Srovnáme-li ji s býv. § 32, vidíme, že „hesla“ jsou vynechána, poněvadž se jich ve strážní službě nepoužívá.

Nový denní řád je mnohem zevrubnější. Zaměstnání v zimě nejvýše 10 hodin, v létě 11 hodin, vyjímajíc speciální služby. Večerka v zimě o 22 hod. a v létě o 23. hodině. Nováčkové (Jungmänner) jsou povinni v prvních dvou týdnech se navrátit do 21. hodiny. Mohou ihned po harukování jít na vycházku, avšak jen v občanském obleku. Dovolení pobytu venku po večerce se udílí velmi štědře.

Inspekční služba byla zjednodušena. Zavedena služba dozorcího desátníka, svobodníka (2 setniny mohou ji mít společně), dále kasární insp. služba, pak služba v bráně, služba stroj. desátníka (svobodníka), jakož i k nováčkům zafedena služba pro výcvik denní dozorcí služby.

Raport rozeznává nový předpis důstojnický, poddůstojnický, všeobecný, zvláštní a raport pro mužstvo. O hlavním raportu se předpis nezmiňuje.

Funkci dřívější stravovací komise obstarávají nyní důvěrníci. Při stálém ubytování má mužstvo podle nového předpisu jisti u „prostřeného stolu“.

Před vycházkou se mužstva nemusí hlásiti dozorcímu desátníku. Část, pojednávající o hlášení, je zcela krátká, avšak podle zásad býv. předpisu. Hlášení v místě pobytu na dovolené je povoleno i v občanském obleku.

„Postup při onemocnění“, § 31 obsahuje zvláštní nařízení pro dočasné sloužící a definitivně převzaté osoby.

Nový předpis povoluje i nošení občanského obleku osobám ve výslužbě, nošení stejnokroje jen při zvláštních slavnostech.

V zahraničí nosí příslušníci spolkového vojska občanský oděv. Výjimky povoluje spolkové ministerstvo.

VII. kapitola: „Zvláštní služby“, dřívější „Ordonanzdienst“, přejmenovány na „Meldedienst“. Býv. § 44 doprov. zajatců a vězňů úplně vynechán, detachmenty a transporty zůstávají v stejném znění.

VIII. kapitola má dvě části. Pocty a pohřby. První část „pocty“ vzhledem na novou organizaci a na nové státní hodnosti je důkladně přepracována. Vojín je povinen vzdáti poctu oněm představeným anebo známým vyšším i tehdy, když jsou v civilním obleku.

Pocta s puškou je předepsána jen stanoveným vyšším hodnostářům. Zvláštní pocta přísluší hlavě státu, spolkovému kancléři, zemským presidentům, ministru spolk. vojska, generálům. Čestná stráž se staví jenom na pokyn ministerstva.

Druhá část „Pohřby“ praví, že kondukt přísluší každému v činné službě zemřelému vojínu, voj. úředníku vyznamenanému před nepřítelem, osobám ve výslužbě, které si v nynější nebo staré armádě získaly zvláštní zásluhy, dále majitelům rytířského řádu Marie Terezie nebo zlaté medaile vítězství.

Vojínu usmrčenému ve službě přísluší nejbližší vyšší kondukt. Při pohřbu vojína, který ve válce nebo ve službě byl smrtelně raněn, dává se salva.

Je zakázáno používat pohřbu k politickým projevům. V případech, kdy se zjistí politický úmysl, vojsko a hodnostáři mají ihned průvod opustit a vrátit se do kasáren.

IX. kapitola pojednává o slavnostech. Vojínům v stejnokroji není dovoleno účastnit se nevojenských průvodů. Oddíl, který se má zúčastnit církevních slavností, může být sestaven z dobrovolně se přihlásivších osob. Svěcení praporů se děje starým tradičním způsobem, avšak církevní ceremoniel jest oddělen od odevzdání praporu.

X. kapitola. Dřívější § 60 (Kommanden fester Plätze) a § 69 (otvírání a zavírání opevněných míst) jsou vynechány.

Posádková dozorčí služba je zavedena v provinciálních hlavních městech a pak v těch místech, kde jsou ubytovány více než 2 oddíly.

Služba dozorčího generála (štáb. důst.) je zrušena. Starý předpis rozeznával jednoduchou a přísnou pohotovostní službu. Nový předpis vsunuje „zesílenou pohotovost“.

Dříve na „poplach“ uveden útvar do bojové pohotovosti, nyní do tak zv. „Verwendungsbereitschaft“. Kromě poplachového nařízení posádkového velitelství, má každý útvar vlastní poplachový plán.

XI. kapitola: „Asistence.“ Stať je rozšířena o poskytování pomoci při živelných pohromách a neštěstích.

Při asistencích se nepoužívá jezdeckta. Nyní se používá střelby na poplach (kulometry). Před výzvou k zavedení zákonného pořádku nutno zatroubiti „pozor“.

XII. kapitola „Strážní služba“ obsahuje několik změn. Čestná, jakož i staniční stráž (hlavní stráž) neexistuje. Klade se důraz na omezování počtu stráže, protože se nyní používá také hlídačů, policie a psů. Upravuje se vedení strážního protokolu.

K rozdělení stráží nastupují stráže již uspořádané; pohotovost nenastupuje. Odchod, příchod, jakož i střídání stráží jsou místy velmi zjednodušeny. Vystřídací a ranní hlášení jsou sloučeny ve formě hlášení o stráží.

Co se chování stráží a strážných týká, všeobecně zůstalo při starém. V noci musí být jeden pozorovatel stále mimo strážnici. K ranní a večerní modlitbě, jakož i k budičce a večerce stráž do zbraně nenastupuje.

Osoby, které velitel stráže osobně nezná, jsou povinny se legitimovati.

Stráž nenastupuje do zbraně před kardinály, vyslanci, před prapory určitých korporací, nastupuje vždy před ministrem války, posádkovým velitelem a velitelem útvaru. Hlásný volá jen jednou do zbraně. Poctu puškou dává stráž jen v několika případech. V novém předpise je úplně vynechána stať pojednávající o strážích u skladišť, u vězňů, pevností a o hlídkách.

XIII. kapitola se zmiňuje o spisování protokolu při zběhnutí, o postupu jednání s dobrovolně se přihlásivšími zběhy, dále je v ní řeč o řízení při náhlé nebo nepřírozané smrti.

Tím jest obsah Služebního řádu vyčerpán. Starý služební řád, I. díl, měl 407 stránek, nový jich má jen 253.